Local in-service
обучение за наставничество

МАТРИЦА НА УМЕНИЯТА

LOCAL

Boosting Silver Economy through local community mentoring

Co-funded by the European Union

Disclaimer

Този документ е изготвен в рамките на Резултат 2 по проект с акроним LOCAL за обучение по наставничество без откъсване от работната среда, водено от Mindshift Talent Advisory. Последна версия: септември 2022 г

Съдържание

Предговор 4
Техническо задание 5
Активно стареене 5
Наставничество в общността 5
Сребърна икономика 5
Предприемачество за възрастни хора 6
Обучение за наставничество без откъсване от работа по проект LOCAL 7
Цел 7
Методически подход 7
Европейска квалификационна рамка 9
Раздели 11
Модул 1 Наставничество 12
Модул 2 Сребърна икономика 14
Модул 3 Предприемачество в трета възраст 16

Предговор

Сребърната икономика заедно с предприемачеството за възрастни хора се разглеждат като интересни възможности за удължаване на трудовия живот, намаляване на безработицата в напреднала възраст, подобряване на социалното включване. Сребърната икономика се отнася до всички икономически дейности, свързани с по-възрастните възрастови групи. Концепцията се основава на идеята, че много възрастни хора продължават да бъдат ценен икономически и обществен ресурс след пенсиониране и че възрастните граждани могат да доведат до значителни икономически и обществени ползи, особено ако са здрави и активни.

Сребърната икономика е средство за разгръщане на приятелски настроена комуникация с възрастните хора в цяла Европа, включваща и бързо технологично и дигитално надграждане, особено след ограниченията на COVID-19, и създава множество възможности в радзлични сектори на икономиката.

Проектът „LOCAL: стимулиране на сребърната икономика чрез наставничество в местната общност“ има за цел да подпомогне създаването на умения в областта на сребърната икономика и наставничеството в общността чрез създаване на хибридна програма за непрекъснато професионално развитие с матрица на компетентностите в областта на образованието за възрастни в подкрепа на 50+ годишни възрастни, като двигател за икономическо развитие в местните общности, включително и от селски райони.

Резултатите от обучението в началото на всеки модул информират обучаемите за това какво се очаква да знаят, разбират и да могат да правят след дадена учебна дейност. Матрицата на компетенциите е референтна рамка, целяща да предостави на обучителите обща основа за разработване на обучителни материали, свързани с наставничеството - между поколенията, в общността, сребърната икономика и предприемачеството за възрастни хора.

Техническо задание

Активно стареене

Термин, дефиниран от Световната здравна организация (СЗО, 2002) като процес на оптимизиране на възможностите за здраве, участие и сигурност, за да се подобри качеството на живот с напредване на възрастта на хората. „Активен" се отнася до продължаващо участие в социални, икономически, културни, духовни и граждански дела. Здравословното остаряване се отнася до процеса на развитие и поддържане на функционалната способност, която позволява благополучие в напреднала възраст (СЗО, 2019 г.). Здравето и благосъстоянието в напреднала възраст се влияят от множество фактори, включително доходи и образование, етнически произход, физическа активност и хранителни навици, семейно положение и имотно състояние (СЗО, 2002 г.).

Наставничество в общността

Включва доброволци в рамките на дадена общност (това може да е група по интереси, идентичност или хора, живеещи в непосредствена близост), предоставящи менторска подкрепа на хора от същата общност. Целта е да се улесни самостоятелното развитие на наставляваните, да се допринесе за подобряване на социалните им мрежи и да се мотивират да постигат целите си.

Сребърна икономика

Включва многосекторни дейности, продукти и услуги, предназначени да отговорят на изискванията и амбициите на хората след 50-годишна възраст. Това включва здраве и благополучие, свободно време и туризъм, имотно състояние и мобилност, потребителски стоки и услуги, образование, гражданско и социално участие, заетост и финанси. Сребърната икономика е икономиката на бъдещето: глобална; приобщаваща, цифрова, кръгова, екологична и съвместна. Като се обръща към конкретна демографска група, сребърната икономика е от полза за цялото общество. Например, създава нови работни места и стимулира правителствата да инвестират в стратегически планове, насочени към подобряване на системите за подпомагане на възрастни хора (жилище, здравеопазване, самостоятелно живеене). Сребърната икономика се основава на идеята, че здравото и активно възрастно население предлага огромни икономически и обществени ползи.

Терминът се използва за обозначаване на лица над 50-годишна възраст, които планират да започнат бизнес, в момента са в процес на стартиране на такъв или наскоро са започнали такъв, или които търсят ново поприще след пенсиониране.

Обучение за наставничество без откъсване от работа по проект LOCAL

Цел

Обучението за наставничество без откъсване от работа е проектирано като хибридна непрекъсната професионална програма, насочена към повишаване на уменията на преподаватели, обучители и други специалисти, работещи в сферата на професионалното обучение. Целите на тази програма за обучение са:

1. да даде възможност на професионалистите, работещи в образованието за възрастни, да подкрепят възрастни над 50 години да развият предприемачески умения, и
2. да подпомогне тези професионалисти при прилагането на циклите на тематично наставничество, насочени към ангажиране на възрастни над 50 години в менторски практики и теми за икономиката на среброто.

Методически подход

Обучението за наставничество без откъсване от работа прилага микрообучителен подход. Специално разработени за нуждите на обучението, микрообучителните модилу ограничават обучението до най-съществените му части. Добре проектираните курсове за микрообучение са силно фокусирани и се състоят от кратки упражнения или „парченца знания“.

Основните характеристики на микрообучителния курс са:

- Кратка продължителност (5-15 минути)
- Силно фокусиран върху конкретна концепция, тема, умение или идея
- Интерактивен: аудио, видео, игри
- Замислен за гледане на смартфон

Микрообучителните курсове имат значителни предимства, включително:

- Повишено внимание от страна на обучаемия
- Достъпност, тъй като поддържа множество устройства и предоставя палитра от медийни формати, които ангажират обучаваните.
- Лесни за създаване и актуализиране
- Фокусирани са върху един резултат от обучението, позволявайки на обучаемите да наваксат пропуските си в знанията или уменията, които имат.

В описаните случаи, микрообучението се идентифицира като идеален модел за предоставяне на съдържание на обучение за наставничество при работа. Техниките за микрообучение позволяват на обучаемите да избират и използват ресурси, които са най-адекватни на техните настоящи нужди, което прави обучението изключително подходящо за тяхната работа. Тази насоченост увеличава ангажираността и ефективността, възбужда интерес от страна на обучаемите към търсене на допълнителни възможности за обучение.

Европейска квалификационна рамка

Европейската квалификационна рамка съпоставя **резултатите от обучението** по отношение на знания (т.е. теоретична и/или фактологическа област на обучение), умения (т.е. когнитивна и практическа област на обучение), какво трябва да знае човек, отговорност, автономност (тоест нагласи за ефективно учене). Таблицата по-долу обобщава **дескрипторите на осем нива** на Европейската квалификационна рамка .[1]

Нива	Знания	Умения	Отговорност и самостоятелност
1	основни общи познания	основни умения, необходими за изпълнение на прости задачи	изпълнение под пряко наблюдение
2	основни фактологически познания	основни когнитивни и практически умения, необходими за използване на прости правила и инструменти	изпълнение под надзор с известна автономия
3	познаване на факти, принципи, процеси и общи концепции	набор от когнитивни и практически умения, необходими за използване на основни методи, инструменти, материали и информация	поемане на отговорност за изпълнение на задачите, адаптиране на поведението към обстоятелствата
4	фактологически и теоретични знания	набор от когнитивни и практически умения, необходими за генериране на решения на конкретни проблеми	упражнява самоуправление
5	цялостни, специализирани, фактологически и теоретични знания	широк набор от когнитивни и практически умения, необходими за разработване на творчески решения на абстрактни проблеми	ръководи и упражнява надзор; следи развитието на личния състав
6	напреднали знания, включващи критично разбиране на теории и принципи	напреднали умения, демонстриращи майсторство и новаторство, необходими за решаване на сложни и непредвидими проблеми	управлява сложни дейности или проекти; поема отговорност за управлението на професионалното развитие на останалите в екипа
7	високоспециализирани знания; критично осъзнаване на знанието	специализирани умения за решаване на проблеми, необходими за разработване на нови знания и процедури	управляват и трансформират контексти, които са сложни и непредвидими
8	детайлно и високоспециализирано знание от най-висока степен	най-напредналите и специализирани умения и техники	демонстрират значителен авторитет, новаторство, автономност и начетеност

[1] Адаптирано от: https://europa.eu/europass/en/description-eight-eqf-levels

Обучението за наставничество без откъсване от работната среда е проектирано в съответствие с Европейската квалификационна рамка **ниво 5** и резултатите от обучението (LO) са описани по отношение на знанията, уменията и нагласите, необходими за обучаването на професионалисти, работещи в центрове за професионално обучение, особено в подкрепа на над 50-годишни възрастни да развиват предприемаческите умения. Формулата на ECVET, която ще се прилага, е 25 часа = 1 кредит.

Елементи на дескрипторите на ниво EQF[2]		
Знания	**Умения**	**Компетенции**
Описани като теоретични и/или фактологически	Описват се като когнитивни (включващи използване на логическо, интуитивно и творческо мислене) и практически (включващи ръчна сръчност и използване на методи, материали, инструменти и инструменти)	Описват се като способността на обучаемия да прилага знания и умения самостоятелно и с отговорност.

EQF ниво 5 дескрипторни елементи[3]		
Знания	**Умения**	**Компетенции**
Цялостни, специализирани, фактологически и теоретични знания в рамките на област на работа или обучение и осъзнаване на границите на тези знания	Изчерпателна гама от когнитивни и практически умения, необходими за разработване на творчески решения на абстрактни проблеми	Управление и надзор в контекста на работа или учебни дейности, където има непредсказуема промяна; преглед и развитие на представянето на себе си и на другите

[2]Описание на осемте нива на EQF: https://europa.eu/europass/en/description-eight-eqf-levels (последен достъп 05.02.2021 г.)
[3] https://europa.eu/europass/en/description-eight-eqf-levels (последен достъп 05.02.2021 г.)

Раздели

Обучението за наставничество без откъсване от работа се състои от три независими раздела, съгласувана комбинация от резултати от обучението, подлежащи на оценка и автономно валидиране.

Всички раздели съдържат набор от теоретични учебни материали и два казуси. Първият казус илюстрира съдържанието, а вторият казус представлява задача, който трябва да бъде решена от обучаемия.

Фигура 1: Съдържание на обучителните материали.

Модул 1 Наставничество

Разработено от Mindshift Talent Advisory

Целта на този модул е да предостави на преподавателите, обучителите и персонала, работещ в сферата на образованието за възрастни, знания и умения за подпомагане на лица над 50-годишна възраст, които желаят да придобият наставнически компетенции, по-специално такива, свързани с планиране, изготвяне, прилагане и оценка на междупоколенчески програми за наставничество в общността. Този раздел също различни групи лица за ползите от наставничеството за стимулиране на сребърната икономика, включително за целите за устойчивото развитие за местно развитие.

Раздел 1 | Наставничество 101	
Знания	Дефинирате наставничеството Изброявате различните съществуващи модели на наставничество Идентифицирате различните фази на менторската връзка
Умения	Обсъждате етиката на наставничеството Анализирате характеристиките на различните модели на наставничество Демонстрирате уместността на наставничеството за повишаване на предприемаческите умения на хора над 50-годишна възраст
Нагласи	Консултирате лица над 50-годишна възраст за предимствата и недостатъците на официалното наставничество Водите официална наставническа програма

Раздел 2 | Менторски умения: ментор срещу наставляван	
знание	Идентифицирате уменията, които определят добрия ментор Изброявате уменията, които определят наставлявания
Умения	Свържете менторското мислене с основните предприемачески умения Прилагате различни стратегии за наставничество, за да отговаряте на очакванията, стиловете на учене и нуждите на лицата над 50-годишна възраст
Нагласи	Оценявате собствените си наставнически умения Оценявате очакванията, стиловете на учене и нуждите на лицата над 50-годишна възраст като наставлявани

Раздел 3 | Наставничество между поколенията и наставничество в общността	
Знания	Дефинирате наставничеството между поколенията Дефинирате наставничеството в общността Разграничавате наставничеството между поколенията от наставничеството в общността
Умения	Очертавате предимствата на наставничеството между поколенията за подобряване на предприемаческите компетенции на индивиди над 50 Демонстрирате ползите от наставничеството в общността за подобряване на предприемаческите компетенции на лица над 50 Обсъждате практиките на наставничество в общността
Нагласи	Подкрепете лица над 50, които изграждат успешни менторски отношения сред техните общности

	Консултирате лица над 50, участващи в програми за наставничество между поколенията и/или програми за наставничество в общността

Раздел 4 | Планиране и прилагане на програма за наставничество в общността	
Знания	Изброявате основните характеристики на програмата за наставничество в общността Очертавате спецификата на програма за наставничество в общността Сравнявате различни видове програми на общността
Умения	Анализирате различни видове програми за наставничество, за да бъдат адекватни на програмата за наставничество в общността Изготвяте програма за наставничество в общността, която може да бъде приложена в краткосрочен и дългосрочен план Избирате методологии, инструменти и ресурси, за да стартирате и наблюдавате програма за наставничество в общността
Нагласи	Насочвате лица над 50-годишна възраст в планирането и прилагането на програма за наставничество в общността Ангажирате лица над 50 години официално да се запишат като ментори или наставлявани в програма за наставничество в общността

Модул 2 Сребърна икономика

Разработено от INFODEF

Този модул има за цел да запознае преподаватели, обучители и персонал, работещ в образованието за възрастни, с основните концепции на сребърната икономика, а именно нейния бизнес потенциал в дигиталния свят. Той също така предоставя съответните знания за характеристиките на благоприятните за възрастта предприятия. Казусите, подкрепящи съдържанието на модула, се отнасят до иновативно технологично решение за сектора на здравеопазването и създаването на мобилно приложение, адресирано към нуждите на възрастните хора.

Раздел 1 | Здравословно и активно стареене	
Знания	Описвате как поколението над 50 години остарява по различен начин Идентифицирате конкретните области, в които поколението над 50 изисква продукти или услуги
Умения	Анализирате статистиката, свързана със здравословното и активно стареене Оценявате предизвикателствата и възможностите, свързани със здравословното и активно стареене
Нагласи	Съветвате как може да се постигне здравословно и активно стареене Насочвате младите поколения по пътя към здравословно и активно остаряване

Раздел 2 | Сребърна икономика 101	
Знания	Дефинирате сребърната икономика Обяснявате тенденциите в сребърната икономика
Умения	Обсъждате възможностите, които носи сребърната икономика Анализирате бизнес възможностите на сребърната икономика
Нагласи	Насърчавате лица над 50 години да се възползват от сребърната икономика Насочвате връстниците си в разбирането на сребърната икономика

Раздел 3 | Дигитална сребърна икономика	
Знания	Свързвате потенциала на сектора сребърна икономика с нарастващата цифровизация на обществото Обяснявате нововъзникващите технологични тенденции за потребителите на сребърната икономика
Умения	Демонстрирате как нововъзникващите технологични тенденции за потребителите на сребърна икономика могат да бъдат приложени към техните конкретни нужди Анализирате как градовете и обществените зони трябва да се адаптират към нуждите на застаряващите поколения
Нагласи	Насочете лица над 50 години към новите технологични тенденции Бъдете в крак с продуктите и услугите на сребърната икономика

Раздел 4 | Бизнес, подходящ за възрастта	
Знания	Обяснявате какво представлява бизнесът, съобразен с възрастта Изброявате потенциални мерки за покриване на нуждите на лица над 50 години като потребители
Умения	Разгледате решенията на AgeTech за икономическия сектор сребърна икономика

	Анализирате бизнес възможностите за AgeTech решения за сектора сребърна икономика
Нагласи	Насочете 50+ лица в процеса на проектиране на план за социален бизнес модел Оценете предложенията за бизнес модели, фокусирани върху обществените предизвикателства

Раздел 5 | Сребърна икономика и устойчивост: ролята на лицата над 50 години като потребители	
знание	Разбирате нуждите на лицата над 50 като потребители Обяснявате как секторът сребърна икономика може да отговори на нуждите на лицата над 50 като потребители
Умения	Идентифицирате различните заинтересовани страни, които могат да бъдат включени в създаването на бизнес инициативи в сектор здравеопазване за възрастни хора Анализирате бизнес плана на иновативно технологично решение за сектор здравеопазване на възрастни хора
Нагласи	Консултирате местни заведения и фирми относно нуждите на лица над 50 Повишавате осведомеността за нуждите на лицата над 50 като потребители

Модул 3 Предприемачество в трета възраст

Разработено от The Rural Hub

Целта на този модул е да предостави на преподавателите, обучителите и персонала, работещ в сферата професионалното обучение знания и умения, за да подпомогне лица над 50 години в придобиването на основни познания относно концепцията и основните характеристики на предприемачеството за възрастни хора. Този модул също така насочва и към изграждането на предприемачески път (самонаемане) със специален акцент върху възможностите, предлагани от сектора на социалните иновации.

Раздел 1 | Предприемачество в трета възраст 101	
Знания	Дефинирате предприемачеството за възрастни хора Изброявате различните видове подкрепа и източници на информация, които могат да бъдат получени за възрастни предприемачи Описвате предизвикателствата и ползите от това да станете предприемач в трета възраст
Умения	Идентифицирате собствени умения, които можете да използвате в конкретния случай и да ви бъдат от полза, да свържете тези умения с предприемачеството за възрастни хора Разграничавате различните мотивации, свързани със започването на предприемаческа дейност
Нагласи	Консултирате лица над 50 години за предимствата и недостатъците на предприемачеството на третата възраст Насочвате лица над 50 в изграждането на предприемачески път

Раздел 2 | Социални иновации и предприемачество за въздействие	
Знания	Дефинирате какво е социална иновация Дефинирате понятието социално предприемачество Определяте социалното въздействие на даден процес
Умения	Изброявате съответните инициативи за социално предприемачество Ревизирате програмите за социално предприемачество, за да отговарят на собствените професионални интереси Разпознавате различните мотивации, включени в стартирането на социален бизнес
Нагласи	Информирате за въздействието и ползите от бизнеса за социални иновации Насърчавате лица над 50 да станат социални предприемачи

Раздел 3 | Видове социален бизнес и стратегия за социален бизнес	
Знания	Характеризирате какво представлява едно социално предприятие Описвате различните подходи към социалното предприемачество Идентифицирате различните видове социален бизнес
Умения	Черпите от действията, опита и проектите на различни социални бизнеси Обяснявате стъпките, включени в стартирането и развитието на социален бизнес

Нагласи	Осигурявате насоки на лица над 50 относно услугите за обучение и системите за подкрепа за създаването на социален бизнес Консултирате относно разработването и изпълнението на планове, програми, проекти и дейности, за да се ускорят инициативите за социално предприемачество

Раздел 4 | Казус от практиката: Заетост на лица над 50, предимствата и недостатъците на самостоятелната заетост	
Знания	Контекстуализирате реалността на безработицата при лица над 50 Изброявате съответните умения, за да станете предприемачи в трета възраст Опишете предимствата и недостатъците на самостоятелната заетост
Умения	Развивате самодиагностика на собствените си предприемачески способности Разглеждате възможностите за работа в сектора на социалния бизнес и сектора на сребърната икономика
Нагласи	Осигурявате насоки на лица над 50 как да установят професионални отношения с хора и компании с цел сътрудничество по общи проекти и бизнеси Консултирате разработването и изпълнението на планове, програми, проекти и дейности, за да се ускорят различни инициативи обект на социално предприемачество

LOCAL

Boosting Silver Economy through local community mentoring

Co-funded by the European Union

"The European Commission's support of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission can not be held responsible for any use which may be made of the information therein".

Project Number: **2021-1-PT01-KA220-ADU-000033443**